

άποψη

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

Η διαστροφή της ιστορίας

Οι διαπρεπέστεροι επιστήμονες είναι εξαιρετικά επιφυλακτικοί, ακόμη και όταν τα ευρήματα μακροχρόνιων ερευνών τους χαρακτηρίζονται ως επιστήμη. Συναισθάνονται πλήρως το βάρος της λέξης. Γνωρίζουν ότι επιστήμη είναι μόνο ό,τι συσχετίζει με διαχρονικούς νόμους ένα αίτιο με κάποιο αποτέλεσμα. Η καταγραφή απλώς γεγονότων και καταστάσεων δεν είναι φυσικά επιστήμη. Ιδιαίτερα στις κοινωνικές επιστήμες (αυτές που ασχολούνται με το λόγο, την κοινωνία και τους νόμους) είναι έντονο το στοιχείο της υποκειμενικής εκτίμησης και λίγα από τα ευρήματά τους μπορούν να χαρακτηρισθούν ως αυστηρή επιστήμη. Είναι έτσι περίεργη και υποκριτική η στάση των συγγραφέων του βιβλίου της ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού, που θεωρούν μέγιστη επιστήμη την επιφανειακή καταγραφή γεγονότων, με ταυτόχρονη διάστροφή και των πραγματικών περιστατικών αλλά και των ρόλων θύτη - θύματος. Αυτοανακηρύσσουν το αμφίβολης ποιότητας δημιούργημά τους σε επιστήμη και απαγορεύουν την οποιαδήποτε άσκηση κριτικής, ακόμη και από τα μέλη της Ακαδημίας Αθηνών.

Δεν θα ασχοληθώ με την ουσία των γεγονότων της Μικρασιατικής Καταστροφής, που διαστρέφονται στο βιβλίο της ΣΤ' Δημοτικού. Αν όμως η ιστορία θέλει να διεκδικήσει ψήγματα έστω επιστημονικής αλήθειας, θα πρέπει να ξεκαθαρίσει ότι η ερμηνεία των γεγονότων δεν είναι ποτέ μονοσήμαντη ούτε ουδέτερη. Η ιστορία, εξετάζει συνήθως τα γεγονότα από σκοπιά εθνική. Η Μικρασιατική Εκστρατεία είχε στοιχεία υπερβολής και βιαιοπραγιών και από την ελληνική πλευρά, αλλά ήταν μια προσπάθεια εθνικής ολοκλήρωσης, αντίστοιχη με αυτήν που έκαναν όλα τα μεγάλα έθνη της Ευρώπης δύο αιώνες νωρίτερα. Στα έθνη δεν χαρίζεται τίποτε, όλα κατακτώνται με αγώνες και ανθρώπινες θυσίες. Η ιστορία όμως μπορεί να ερμηνευθεί και από διεθνιστική σκοπιά, που ούτε και αυτή είναι μονοσήμαντη. Οι σχέσεις των κρατών δεν είναι σχέσεις ούτε αγάπης ούτε φιλίας, αλλά μοχλοί εξυπηρέτησης και προώθησης των εθνικών τους συμφερόντων, ενίοτε και της ματαιοδοξίας των εκάστοτε ηγεμόνων. Γιατί όμως τα Ελληνόπουλα να μάθουν για τους προγόνους τους με βάση κυρίως την οπτική γωνία ερμηνείας ενός Βρετανού ή ενός Τούρκου και η όλη αυτή προσπάθεια να ανάγεται στη σφαίρα της δήθεν επιστημονικής αλήθειας; Δεν προτείνω την αυτοαπομόνωση, πρέπει να μελετούμε με προσοχή τις απόψεις των άλλων για μας, αλλά δεν πρέπει να τις υιοθετούμε ως θέσφατο. Η ΝΔ αποδέχεται αναίτιως, διά της υπουργού Παιδείας, τη λανθασμένη άποψη περί δήθεν επιστημονικής ιστορικής αλήθειας. Είναι περίεργη όμως η σιωπή του ΠΑΣΟΚ, που έτσι αυτοαναιρεί μια ουσιαστική συνιστώσα της πολιτικής του, τον πατριωτικό του δηλαδή χαρακτήρα. Η ιστορία όμως είναι ο θεματοφύλακας της συλλογικής μας μνήμης. Στο όνομα της δήθεν επιστήμης της ιστορίας δεν δικαιούνται ορισμένοι να προσβάλλουν την αξιοπρέπεια και αυτοσυνηδυσία εκατομμυρίων Ελλήνων.